

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Hadikölcsön.

Folyó hó 15-én kezdődött meg a most kibocsátásra kerülő hadikölcsön aláírása.

Hazafias kötelességünknek tartjuk a közönséget a hadikölcsön jegyzésre nyomatékosan felhívni és nem mulasztathatjuk el, hogy ez alkalommal reá mutassunk ama fontos körülményre, hogy vitéz hadseregünk, amely majdnem mindenütt ellenséges földön áll, csak úgy tudja szabadságunkat megvédelmezni és jövőnkét biztosítani, ha a szükséges anyagi eszközöket rendelkezésére bocsátjuk. Hős fiaink életük veszélyeztetésével védelmezik határainkat, nekünk pedig, akik itthon vagyunk és akiknek megadatott a mód arra, hogy a nemzeti kölcsön jegyzésével, a jelenlegi világháboruban, anyagi eszközeinkkel járuljunk hozzá a végleges győzelem kivívásához, nem szabad szükmarkunak lenni, amikor ilyen hazafias cél előmozdításáról van szó.

Ezideig járásunk közönsége felismerve a helyzetet, dicséretreméltó módon kivette részét a frontmögötti háborúból és nem hisszük, hogy most, amikor a bőséges bortermés és soha nem remélt borárak oly helyzetbe juttattak bennünket, hogy a legnagyobb könnyedséggel teljesíthetjük hazafias kötelességünket, legyenek olyanok, akik eltekintve a hazafias gondolkodástól és anyagi előnyöktől, tartozkodók lesznek a szent cél szolgálatában. Mindnyájan tudjuk, hogy az Állam az, amely pénzünk elhelyezésének biztonságát, előnyös kamatozás mellett, leginkább garantálja és így felmentve érezzük magunkat annak ismétlésétől, hogy a hadikölcsön jegyzése nemcsak hazafias cselekedet, hanem huzamos időre szóló jó pénzbefektetés. Ha volnának olyan polgártársaink, legyenek földbirtokosok, földművesek, kereskedők vagy iparosok, akik még a hazával szemben tartozó ezirányú kötelezettségünknek, anyagi tehetségükhöz mérten egyáltalán nem, vagy nem oly mértékben tettek eleget, amint azt tőlük a haza méltán elvárhatja, úgy most itt az alkalom, hogy mulasztásukat potolják és siessenek ebbeli kötelezettségüket leróni.

Hangsúlyozva, hogy a 6%-os hadikölcsön kötvény évi 6.30%, — az 5 1/2%-os hadikölcsön kötvény pedig 6.15% kamatozásnak felel meg, reá kívánunk mutatni, hogy ama polgártársaink, akik még esetleg bortermésüket nem értékesítették és így megfelelő összegű készpénz felett nem rendelkeznek, ezek is csekély összeg lefizetése mellett jegyezhetnek hadi-

kölcsönt, mert 6%-os kötvényekre 23%, az 5 1/2%-os hadikölcsön kötvényekre pedig 25% lefizetése mellett előlegezik olcsó kamattétel mellett az illető pénzintézetek a szükséges összeget, melyet bortermésük értékesítése után minden különös nehézség és költség nélkül fizethetnek vissza.

Tapolcza költségvetése.

Lapunk múlt heti számából ki kellett hagynunk munkatársunknak a városi költségvetésről, a községi gazdálkodásról írt cikkét. Sajnos, így egy hét után, kissé elvesztette a tanulmány az aktualitását és nem érheti el a célt, hogy némely dologban eszmévalto legyen. És így megkésve egy héttel, sok mindent ki kellett hagynunk a cikkből, a számszerű adatokat, ami a múlt héten még helyén való lett volna. Innen a cikk darabossága.

A költségvetés mindig tükrözi a város gazdálkodásának anyagiakban és szellemiekben egyaránt. Hogy a költségvetés lapjait forgatjuk, képet kapunk nem is a város, hanem egy nagy „vállalat” életéről. Hosszú számsorok, nagy összegek mutatják a mi vállalatunk dolgait. A város egész ügyvitelére össze van itt gyűjtve, hogy a múlt év tapasztalatain megállapíthassák a jövő év képét. Bár igaz ugyan, hogy a jövő évre nem lehet irányadó a két év előtti állapot, mert ma a hónapokat is évek választanak el és a jövőendő alakulásai semmi ismert mértékkel nem mérhetők, mégis el kell fogadnunk alapul. Így az 1916. évi jóváhagyott összeget vettük fel tájékoztatásul az az 1918. évre szóló költségvetéshez és ez nem vonja kétségbe annak realitását, mert a költségvetést szerkesztő Horváth Jenő főjegyző, nagy előrelátással, némely tételnél a várható maximumot vette fel és igyekezett a jövőbe látni.

Nem könnyű dolog egy másfélszáz ezer koronás költségvetést összeállítani úgy, hogy az a követelményeknek megfeleljen. Nem kicsiny dolog ez Tapolczán, ahol annyira kell takarékoskodni, mert ezt parancsolja a helyzet és mégis annyi mindenben kell bőkezűnek lenni, ugyancsak a viszonyok parancsára. Takarékoskodni az amugy is kevésből, a legnehezebb feladat.

Háboru van és ezt minden háztartás érzi. A magánosok csak úgy, mint a közösség intézményei. Mostanában a tisztviselők, hogy valahogy meg tudjanak élni, drágasági pótlékokat kapnak; a kereskedők több hasznat számítanak; a termelők drágábban adják értékeiket. Szóval mindenkinek fokoznia kell a bevételét, hogy az emelkedő kiadásokhoz födözetet teremthessen. Mit tett a város, hogy ennek az általános elvnek megfelelhessen? Nézzük meg a költségvetésben.

Látjuk a költségvetésből azt, hogy a város személyi és tárgyi kiadásai mily mértékben szaporodtak és látjuk azt, hogy a bevétel a múlt évvel szemben nem emelkedett annyival, mint kellett volna, hogy a nagyobb kiadást, nagyobb bevétel ellensúlyozza. Sőt nagyon sok tételből kevesebb bevételt kellett előirányozni, vagy maradt a régi összeg, csupán a vadászati jog bérbeadásánál és az erdei jövedelemnél mutatkozik emelkedés.

Fentebb mondtam, hogy a város is egy vállalat, tehát e megállapításból kiindulva azt kell mondanom, hogy rossz vállalat. A hiba már régről való. Mert minden községnek azon kell lennie, hogy a szervezetét lehetőleg a lakói megterhelése nélkül tudja eltartani, hogy a haladáshoz szükséges eszközöket saját vagyonából tudja megszerezni. Igaz, szegénynek születünk, de ez nem mentés arra, hogy az idők folyamán ne tudunk volna okos községi politikával meggazdagodni. De mindig annyi volt a kerékkötő, hogy haladni, előre vinni a dolgokat az az egy pár világosfejű ember nem tudta.

De hát hagyjuk a multat, azon ami volt, úgy sem segíthetünk. Bizony szegények vagyunk. Nincsenek olyan ingatlanaink, vállalatunk és jogaink, melyek jövedelmezőek volnának. A házak jövedelme szerződésben van megállapítva, tehát egyelőre nem emelhető; a földök hozadéka, ellenére a nagy értékemelkedésnek, nem lett nagyobb; a kőfejtő, mészfejtő terület és a téglaház is kevesebb jövedelmet enged remélni, tekintve az építőiparág szünetelését; a helypénzszedési jog is csak feléért lett értékesíthető, a borítal és huszfogyasztási adójutalék is, melyből más városok nagy hasznót húznak, alig számottevő. Szóval a bevételek nem a legbiztosabbak, nem emelkedtek úgy, hogy a kiadások fedezése megkívánta volna. Tekintettel a nehéz megélhetési viszonyokra, a belső személyi fizetéseket több mint 10000 koronával kellett emelni a múlt évihez képest, a dologiak pedig közel 17000 koronával lettek többre irányozva a múlt évinél. E 27000 korona különbözet csökkentéséhez maga az erdő 12000 korona bevételi emelkedéssel járul hozzá és ez mindjárt megmutatja az egyik utat, melyen a városi gazdálkodás eredményessé válhatik, és ez az ut, a meglévő ingatlanok jövedelmezőbbé tétele, illetve új ingatlanok szerzése, nagyobb szőlő telepítése, szóval jövedelmi források teremtése a lakosság zsebjén kívül.

Bár a pótdadó emelkedése sem jelenti azt, mintha a városi gazdálkodás helytelen utakon járna, de minden esetre sokkal egészségesebb, ha a rendes kiadásokat fedezik a rendes bevételek és a pótdadó megmarad a haladás eszközül, a kulturális intézmények segítőjeül, mint például a jövőben várható vízvezeték és csatornázás építésének fedezésére.

De nem lehet célozni a városi gazdálkodási politikát irányítani, hisz az a lehetőség szerint a helyes uton jár és nálamnál sokkal hozzáértőbb emberek viszik előbbre. Most csak néhány, a költségvetésből szembe tűnő tételre akarok még megjegyzést tenni. Például a közművelődésügyi cím alatt összefoglaltakra. Látom, hogy az egyik elemi iskola tanítóit a város fizeti, az iskolának tüzfűt ad, felvágattatja, az iskola tisztogatását fizeti; egy másik elemi iskolának évi 3000 korona segélyt ad. Tehát az egyik iskolát egészében a város tartja fenn, tudom, hogy ahhoz a hitközség egy fillérrel sem járul hozzá, a másik iskolát pedig szép összeggel segítyezi és az egyik iskola sem a városé. Pedig a segélyösszeget megvehetné az egyik iskolaépületet és ezzel Tapolczán „városi” elemi iskola lenne.

A belrendezési kiadások között szerepel, utcák világítása címén, 3000 korona. Ezen csodálkozom; hisz úgy tudom, hogy az új szerződés szerint az utcai világítás nem kerül a városnak pénzbe. Bizonyosan nem

tudom, azért nem állítom, hogy a költségvetésbe helytelenül van e tétel fölvéve.

Eddig a cikk, melyet munkatársunk irt és melyből a fentieket tartottuk még aktuálisnak hozni. De mindjárt az utolsó gondolatba kapaszkodunk bele és megmondjuk, hogy a városi világításra helyesen van felvéve a 3000 korona. Erre vonatkozólag ide iktatjuk *Hováth* Jenő főjegyző úr felvilágosítását:

— Igenis felvettük a költségvetésbe a világítás költségére a 3000 koronát, bár ez megtérül. Ugyanis a Ganz fizet évenként biztosított haszonrészesedés címén 3000 koronát nekünk, szóval mi *ingyen* világítunk. De ezt az összeget nem bevételezzük, hanem külön alapként kezeljük, hogy a telep megváltása idején kellő tőke álljon rendelkezésünkre esetleg újabb beruházásokra, átalakításra, gépjávitásra.

Egyuttal információt kaptunk a főjegyző-úrtól a pótdóra vonatkozólag és a várható adóalapról:

— 73,301 korona 06 fillér az összes fedezetlen kiadásunk. Az 52521 korona 06 fillér általános közigazgatási és hitelművelési hiány fedezésére a 99,816 korona 64 fillér

összes egyenes állami adó 53 % a, a 28013 korona belrendészeti hiány fedezésére a 93,911 korona 78 fillér földadón kívüli egyéb adók 30 % a szolgál. Az 5904 korona 86 fillér földadóra mezőrendőrségi kiadás nem lesz kivétel. Ezek szerint az egyenes állami adó után 53 % és az egyéb adók után 30 % pótdó lesz kivétel, szóval összesen 83 % pótdókat fizetünk.

— Az első hallásra ez a 83 % pótdó soknak tetszik, de nem szabad elfelejtenünk, hogy bár a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adózás alá jövő jövődelme a múlt évi nagyságban lett fölvéve és emelkedést az idén sem várhatunk, de viszont a jövő évben a III. osztályu kereseti adó oly nagy alapot fog teremteni, hogy lényegesen kevesebb lesz a pótdó % a.

— A főjegyző ur magyarázatához csak azt fűzzük hozzá, hogy a pótdó ily nagy emelkedése nem igazságtalan, mert a lakosság úgy meggazdagodott, hogy minden nagyobb megerősítés nélkül kibírja a nagyobb adózást.

A cikkiró azon tervéhez pedig, hogy az elemi iskolák városi kezelésbe vétessenek, azt a megjegyzést fűzzük, hogy azok a jelenlegi formájukban teljesen megfelelnek hivatásuknak.

Egy asszony megjegyzései.

— Reflexio, a Tapolczai Lapok-ban megjelent „Egy leány panaszkodik” című cikkre. —

Egy leány panaszkodott és hangjára összecsapták a férfiak a kezeiket és mondták: „ilyen szörnyű merészség, ujságba mert írni, hisz ha így megy tovább is, nem lehet majd birni a leányokkal.” A leányok meg kutatva néztek egymás arcába, hogy tán fölismerhetik az arc egy-egy el nem rejthető, áruló vonásáról a „bűnöst” és szóltak egymáshoz, hogy tán a hang változásából, a meggyőződés elszólásából megtudják, hogy ki volt az őszinte közülök. Az asszonyok kíváncsisággal sorolták el egymásnak a leányok neveit és találgatták, hogy ki lehetett. És már magunk is kezdtük hinni, hogy tudjuk, mikor egyőnk kisütötte, hogy ennyi nőismerete, csak egy férfinak lehet.

Pedig mégsem férfi volt. Én gondolom ki volt, azt hiszem nem tévedek, hisz beváltotta fenyegetését és a hét egyik napján elment szórakozni. De lehet, hogy rosszul következtetek, a látszat csalihat, a szellemre ráismerek, lány írta, ha nem ő, úgy egy másik.

És igaza volt, bizony nagyon szomorú Tapolczán a leányok élete. De éppen ilyen volt, a háboru előtt is. Akkor is, a Megváltót, vidékről várták. Erre mifelénk rossz termés volt, a legényekből. De minél messzebb van a cél, annál többet gondolunk rá. Csak a gondolat-szabadság van meg korlátlan mértékben. Nincs is más menekvés a jelenből, mint az ábrándozás. Ez az élet fűszere. Milyen jó is lánynak lenni, az elképzelésért, a merengésért. Ez az álomvilág, ez a minden órában új boldogságot mutató csalóka kép, sokkal több, mint a mi asszonyi beteljesült reményünk, mikor már nem lehet hinni az ábrándnak, mert ott a valóság.

Édes lányom, maga a külső fény után vágyik, a szórakozást nyújtó társasélet után, pedig higgye el, sehol, sehol sem éri annyi fájdalom sértés majd, mint a társaságban. Egy kisvárosi társaság tud kedves is lenni, ó be igen nagyon is ki tudja józanítani azokat, kik azt hiszik, ennélkül nem érdemes Tapolczán élni. Higgye el, amit a társaság nyújt, az csak a fény, aminek melege nincs. Az igazi fény, a mi melegit is, az otthon, mely egyformán kedves és meghitt, az asszonynak csak úgy mint a lánynak. Lássá, az otthonnak ablaka is van, amely az utcára néz. Ezen az ablakon, ha akarok kinézek a világra, ha nem tetszik, leengedem a rólót és magamnak élek. Ez is boldogság.

Úgy látom, sikerre, hódításra vágyik. Irigylem érte. Ma sokkal rosszabb asszonynak lenni, mint lánynak. Ma minden asszony

anyagi gondokkal küzd. És minden tudománya és ambíciója az, hogy sikert érjen el, a háztartásában. Nem is gondolják, hogy micsoda feladat elé állítja az idő az asszonyokat. A család jóléte valósággal a házi-asszony ügyességén fordul meg és az idő egyenjogúvá tette a férfival, mikor a Gond egy nagy részét ráhárította. Ma a leányok is olyan szép feladatot találhatnak a házi tűzhely mellett, hogy nem kell a szomorú világból kirívóan, az utcán keresni a szórakozást.

A szomszéd szobában a lányom a Peer Gyntet játsza, s én azon gondolkodom, mit gondol mellette? Élvezi-e a saját játékan keresztül Grieget? ... Zongorázik és ha ez a kedve és türelme megmarad, nagy jót szerez magának egész életére, mintha valami kis kastélyt örökölt volna, ahova mindig visszavonulhat. El tudok gondolni finom és hallgatag leányokat, akik vékony, fűrge ujjal, messze fényes világból való mesebeli királyfit idéznek maguk elé a fehér csontbillentyűkből, amelyeket csak meg kell ütni, hogy hopp, ott legyenek, ahol akarnak. S talán éppen Grieg az, akinek szárnyain legmesszebb tudnak szállani. A zene, a zongora is egy menedék a lányoknak, kik unatkoznak a vidéki élet mindennapi egyformaságában.

A kisvárosban jobban rászorulunk a zenére, mint a nagyvárosban, ahol amugy is megtaláljuk az elgondolás legjobb eszközeit, a sokaságot. Itt nincs hullámgó korzó, ahol élvezhetnénk a sokaság nyújtotta élvezetet, itt nincs más, mint otthon, a minden ismerős közül kiválasztott néhány, akivel elbeszélgetünk. Nincs más, mint a szó, a pletyka, ami egy kis vidámságot ad a tapolczai életnek. Beszélgetni emberi gyöngeségekről, sikerekről, Bovárynékről és Bováry urakról. Ez is boldogság.

Bele kell törődnünk a sorsunba, édes lányom. Leányélet és asszonyélet, egyúton halad, várakozás és hit, valóság és csalódás. Semmi sem az, aminek gondoljuk, mert az elgondolás annyi széppel veszi körül a dolgokat, hogy a legszebb sem az, aminek hittük. Ne reméljen semmitől valami csodást, akkor nem csalódik. A prémes kabát ne takarja illuzióba, legyen az csak egy jó, meleg télikabát, hogy meg ne fázzon, mikor annyi szegényember didereg az utcán, akiknek nincs prémjük és nincs kabátjuk.

Tapolcza, 917. november 15.

Egy öreg asszony.

HIREK.

Ley József prépost-plébános-esperest 25 éves tapolczai lelkészkedése alkalmából számosan üdvözölték. Elsők között volt dr. *Darányi* Ignác Ónagyméltósága, ki meleg hangú levélben üdvözölte a jubilánst. — Az izr. hitközség elöljáróságának és iskolaszékének nevében *Frisch* László hitközségi elnök és dr. *Varjas* Gábor iskolaszéki elnök, dr. *Schönwald* Károly rabbi vezetésével tisztelegtek a jubilánsnál, elismerőleg emlékezve meg áldásos tevékenységéről, amelyet a társadalmi béke és együttműködés hasznára kifejtett. Isten áldását kérték azután a hivatása magaslatán álló pap további ember-szerető munkálkodására. — Több egyesület ma üdvözli jubilánst. A 25 éves évforduló alkalmából a templomban mult vasárnap reggel 8 órakor szent-miséét olvasott, amely alatt az Irgalmas Nővérek iskolája növendékeinek szép éneke emelte az ünnepélyes áhitatot.

Községi gyűlés. — Tapolcza nagyközség képviselőtestülete, folyó hó 11-én tartott gyűlésén, tárgysorozat előtt bejelenté községbíró, hogy a keszthelyi és sümegi utakra a fedőanyag szállítása a községre ruházott; tárgyalta a fuvarosokkal, de azok a megállapított áron, nem hajlandók a murvát kihordani; összeíratta tehát a fogatokat és megállapította, hogy 440 fogat van s kihordandó 440 kúp anyag, így minden fogatra egy kúp esik; főbírói rendeletre a közérőt fogja igénybe venni. A jelentést a képviselőtestület tudomásul veszi. — A Vörös-Kereszt tapolczai kórháza részére szállított kötözőanyagokra 475 korona 78 fillért kiutaltványoz. — *Nyitra* Ferenc községi kocsis fizetését havi 80 koronáról 100 koronára emeli. — Kiutal a Kath. kör részére 2 köbméter tűzifát. — *Somogyi* Károly tapolczai illetőségét elutasítja. — Köszönettel tudomásul veszi dr. *Darányi* Ignác óméltóságának, aki érdekünkbe fáradozott, a vízvezeték ügyében küldött értesítését. — A háboruban elesett tisztek özvegyei és árvái javára alakult egyesület részére 50 koronát kiutal. — *Horváth* Jenő főjegyző ismerteti az 1918 évre vonatkozó költségtervet, amelyet többek hozzászólása után, a képviselőtestület el fogad és 83 % pótlék kivetését és beszédését határozza el. A költségvetéssel külön cikkben foglalkozunk.

A halottaknap gyűjtések eredménye. A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület tapolczai bizottsága, mint a mult években, úgy az idén is, „Csak egy virágszálat” jellegével, gyűjtést rendezett. A gyűjtés az idén az eddiginél nagyobb eredménnyel záródott. Ugy látszik, mintha az irgalmasság az embereket nagyobb jótékonyra serkentené. Az ideai adományokat nemcsak a polgári, hanem a harctéren megbetegedett tüdőbeteg katonák gyógyítására fordítják nagyrésztben. A gyűjtést a következő urleányok végezték, az alábbi eredménnyel: *Licsár Róza* K 40-94, *Valovics Ilonka* K 23-32, *Schall Margit* K 22-80, *Blau Emma* K 21-64, *Kumbor nővérek* K 20-03, *Bangó Mariska* K 17-26, *Fodor Sári* K 15-82, *Miczky Erzsébet* K 10-38, *Venczel nővérek* K 7-80, *Trenker Rózsi* K 3-95. — A tapolczai temető-persely K 59-44, a balatonedericsi persely K 29-87, a hegymagasi persely K 22-75, a gyulakeszi persely K 6-96, eredményezett. A gyűjtés eredménye összesen 302 korona 76 fillér. — Adjon a gyűjtőknek és adakozóknak megnyugvást és jutalmat az a tudat, hogy e célra hozott fáradozásukkal és adományukkal nemcsak felebaráti szeretetet, hanem hazafias cselekedet is gyakoroltak.

Halálozás. *Quintusz* Márton, a tapolczai vasúti állomás portása, ki az *Est* révén lett közismert, szerdán este meghalt. Özvegye továbbra is fáradhatatlanul hozza be nekünk az *Est*-et, jó időben, rossz időben, csak úgy, mint eddig.

Decemberre mindenkinek nagyobb hadisegély jár. A hadisegély reformján lázasan dolgoznak a pénzügyi és a honvédelmi miniszteriumban. A segélyezés mértéke és a

jogosultság megállapítása a jövőben nem a városok polgármestereinek és a községi előljáróságok, hanem az erre a célra alakított bizottságok feladata lesz. A fölemelt hadi segélyt január elsejétől utalják ki.

Nyilvános köszönet. — A Vörös-Kereszt Egyesület tapolcai fiókja céljaira *Mojzer* Endre ur 20 korona szakértői díját volt szíves adományozni, mely kegyességéért ez uton mondunk köszönetet. Az Elnökség.

Új pénzek lesznek. Illetékes helyen tervbevétték 25 és 50 filléres váltópénz veretését és 5 koronás bankjegyek kibocsátását. Ha a terv megvalósul, olyan új pénzek kerülnek forgalomba, amelyek hiánya már régen érezhető volt.

A fegyveres szolgálatra alkalmatlan népfelkelők behívása. A fegyveres szolgálatra alkalmatlan népfelkelők szolgálatra való tömeges behívása még ebben a hónapban megtörténik, de az illetékes tényezők gondot fordítanak arra, hogy a behívás és a bevonulás időpontja között legalább tíz-tizen négy nap maradjon.

A tisztviselők zalaegerszegi csoportja, amelyhez a tapolczaiak is tartoznak a múlt héten megküldte a tagoknak a bevásárlási illetékeleg igazoló könyvecskéket, de minden egyéb értesítés nélkül. Már közeledünk november végéhez, se káposztánk, se burgonyánk, se más télre valónk nincs, mikor kapunk tehát a beszerzési csoport utján valamit, ha még most csak az igazoló könyvecskékhöz jutottunk. Keservesen haladunk pedig nyakunkon a tél!

Ágytoll tisztítása gőzzel, Tapolczán. — Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Tapolczán, Bacsaányi János utcában, a Markó-féle házban, ágytollinak gőzzel való tisztítását megkezdtem. Ezen tisztító módszer folytán az ágytollak nemcsak fehérebbek lesznek, hanem minden rájuk tapadt idegen anyagot, izzadságot, zsirtól és minden rossz szagtól megtisztulnak és a molytól megkíméltetnek. — Csak rövid ideig leszek Tapolczán. Naponta négy ágyra való tollat tisztítok, melyek reggel átvéve, este már készen, tisztán, a legnagyobb megelégedésre adatnak át. A tisztítás a legolcsóbban, súly szerint számítatik.

Kiváló tisztelettel: *Schönbrunn Klára.*

Adományok a mezitlábaskolák fluk részére. Szegény iskolás gyermekeink részére cipőbeszerzésre újabban ismét nagyobb adományok érkeztek. Vezet az adományozók között dr. Darányi Ignác Óméltasága, ki lapunkból értesült a mozgalomról és 200 koronát küldött a jelzett célra. Közvetve adományoztak még: dr. Deák Jenőné 100 és Bóczy Antal 50 koronát. *László Ilonka* urleány gyűjtőívén adakoztak: Tapolczai Takarékpénztár, Balatonmelléki Takarékpénztár, Gazdasági Takarékpénztár 50—50 koronát, Lessner Lajos, dr. Berger Sándorné, Lustig Ferenc, Steiner Zsigmond, Cséby Árpád 30-30 koronát, Lessner Sándor, Marton Gyula, dr. Kovács Vilmosné, özv. Glazer Sándorné, Berger Manó 20—20 koronát, Strausz Dávidné, Szücs Jenőné, dr. Hoffmann László, Schwarz Emil, Frisch Lászlóné, Berger Károlyné, Szücs Vilmos, Nay Zoltán, Weiler Kálmán, özv. dr. Szende Istvánné, Neményi Géza, Hirsch József, László Zsigmondné 10-10 koronát, dr. Buzás Dezsőné 5, Guth Somané, Kálmán Arminé, N. N., özv. Grosz Márkusné. *Hirsch* Pirooska urleány gyűjtése 10 korona. *Venczel* Margit urleány gyűjtőívén adakoztak: Gyallai Antalné, Dér Antalné, Mohos István 1—1 koronát, kisebb tételekben 3 koronát. Fogadják a szíves gyűjtők és a kegyes adakozók, a szegénygyermekek nevében is, a tapolcai róm. kath. elemi fiúiskola Tantestületének hálás köszönetét.

Nyilvános köszönet Özv. *Weisz* Gáborné dr. *Varjas* Gábor édesanyjának, temetése alkalmából, koszorúmegváltás 'cimén' adakozni kegyesek voltak: dr. *Varjas* Gábor ur és családja 50, *Berger* Manó ur 20, *Alpár* Mór ur és neje 20, *Frisch* László ur és *Pollák* Adolf ur 10—10 koronát. Az Izr. Szent-Egylet nevében, köszönettel nyugtázza az Elnökség.

A most kibocsátásra kerülő VII. HADIKÖLCSÖNRE előjegyzéseket elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett:

a Balatonmelléki Takarékpénztár a Tapolczai Takarékpénztár mint hivatalos aláíró hely.

Az intézeteknél jegyzett VI. hadikölcsön eredeti kötvényel az ideiglenes ellismervények ellenében átvehető.

November. A jótékonyság hónapja ez, a tél előhírnöke. Esik a hideg eső, és az emberek látják a szegény gyermekeket, a kik mezitláb mennek az iskolába, mert nincs cipőjük. Dermesztő hideg szél fú és az emberek a szegényekre gondolnak, kik a nyirkos időben dideregnek, mert nincs tűzőlőjük. Az élet olyan drága, hogy a gazdagság is elolvad, míg megszerzi a mindennapit, és mi minden a szegényekre gondolunk: hogyan is tudnak azok megélni?

November van, mikor a jótékonyság asszonyai minden jóságukkal a szegényekért vannak, mikor a gazdagság megy a szegénység elé és megfogja a kezét és oda vezeti a meleg kályha mellé, hogy ne dideregjen, oda ülteti a terített asztal mellé, hogy ne éhezzen. És a szegénység levelet ír a Szenvedésnek, a harctérre és megírja, hogy itt szeretet van az emberek között... az iskolás gyermek megírja az apjának, hogy cipőt kapott és az apa ott künn, a hidegben, valami meleget érez az emberi jóság fölött és könnyes szemmel gondol haza.

Elmélázik egy levél fölött az otthonról, a hol az emberek jobbak lettek és egy pillanatra azt hiszi, hogy ez az a új világ. A levélből csak jóságot lát, csak melegséget érez. Ő de a tábori posta elviszi közbükből az újságokat is. És az újságok lapjai, mint a tükör, mikor felkapják, mutatják válogatás nélkül azt, ami körülöttünk van.

A tükörből egy másik világot látnak, a valóságot: a mi életünket. Ezt a rendezhetetlen rendetlenséget, ezt az óriási vitáját a tanácstalanságoknak, ezt a lebilincselő és rémítő kerengését a szépségnek és fájdalomnak, a szerencsének és nyomoruságnak ezt a zsiromgó vásárát. Van mindenünk, de csak sok pénzt, s mit csináljon a szegény, akinek kevés van. Kétségbeesve kell néznie, míg ő a megszabott áron alig szerezhet valamit, addig másnak, ki többet ad, mindene van. És a szegénység kétségbeesésében ismét levelet ír a Szenvedéshez, és az ember könnyes szemmel gondol haza... Félve gondolok arra, hogy azok is, akik odakünn a határokon harcolnak, megtudják, hogy nincsen zsir, nincsen ruha, nincsen cipő, nincsen szén, hogy marakodnak a hiányok, és a drágaság miatt, az itthoniak kapzsisága miatt, minden nap új szenvedés vár a szegényre. Szabad nekik ilyeneket tudni?

Szabad nekik tudni, hogy mennyi gyűlölet van az emberekben idehaza? Nekik, a kiknek azt kell hinni, hogy itt minden ember a másikkal a kezét fogja hűséggel és bátorítónak, hogy idegenek ülnek le gyermekeik bölcsői mellé és rengetik, és azt kell hinnük, hogy minden szenvedésért, amelyet ők szenvednek, idehaza áldás van cserébe.

Ó, csak azt írjuk meg ami szép, csak azok a gyermekek irjanak, kik cipőt kaptak, csak azok az asszonyok irjanak, kik az emberek jóságát élvezték. Hadd melengessék ők a lelküket, kiknek belül is tüzet kell gyújtaniok, égő és fényes, sokféle színű lángokat... tüzet, mely mellett mosolyra húzódik arcuk, a novemberi hidegben...

Harctérről a mezitlábaskolák gyermekekért. Lapunkban a mezitlábaskolák gyermekek cipőbeszerzéséért megjelent felhívásunk eljutott a harctérre is. Minden dicséretnél szebben hangzik maga a levél, amelyet egy fiatal zászlós földünk, *Bóczy Antal* 50 korona kíséretében szerkesztőnkhez küldött.

Kezves Szerkesztő Ur!

Mint lapjának szerény, de buzgó olvasója, lapja egy megkésve érkezett utóbbi számából szomorú, de megértő szívvvel olvastam azon nemes akcióra való felhívást, melyet

városunk cipőt nélkülöző apró polgárai érdekében hozzánk intézett.

Mint Tapolcza közönségének egyik harctéren lévő tagja, örömmel üdvözlöm e nemes akciót, mely édes hazánk jövő polgárainak megmentését oly nemes hévvel karolta fel. Mi, kik itt vagyunk a messze harctereken tudjuk igazán, hogy mi az fájni, szenvedni? — A mi szenvedéseinket azonban megédesíti: a hazaszeretet! Ezt a mi szenvedéseinket nem lehet pénzzel megváltani, de lehet az ártatlan, szenvedő, s didergő gyermekeségét! Miért ne váltsuk tehát meg nélkülözhető filléreinkkel? Miért ne enyhítsük a más fájdalmaikat, mikor a magunkét már úgy sem tudjuk enyhíteni? Miért ne nyújtson (a háboru borzalmaitól elfásult) a mi lelkünknek örömet egy jó cselekedetünk nyomán az ártatlan gyermekarcra támadó mosoly? Én hiszem, s kívánom, hogy meg lesz szózatának eredménye! Hogy Tapolcza közönsége le fogja törölni áldozatkészségével a gyermekarc hidegfakasztotta könnyeit! S ha idegen helyen látjuk leperegni, vagy megfagyva gyémántként csillogni a könnyeket, büszkék lehessünk arra, hogy a mi városunkban nem látni egy didergő gyermeket sem!

A rézgálic iránt a szőlőgazdák körében igen nagy kereslet van, mert elterjedt a hír, hogy jövőre nem lesz hatósági gálic. Annyi igaz a hírből, hogy sokkal kevesebb lesz a múlt évinél és nem 400 koronás áron kapjuk, hanem közel négyszerannyi lesz az ára. Azért helyesen cselekszenek azok a gazdák, kik legalább szükségletük egy részét már most fedezik, hogy így megvédhessék szőlőjüket. Mert ma, mikor 5 korona a bor literje, érdemes védekezni.

Dohányjegyet kérnek. (Levél a szerkesztőhöz.) Nagy örömmel vette Tapolcza lakosága Botka főszolgabíró ur azon intézkedését, hogy mindenki kap, egyformán, petróleumot, jegyre. Akármilyen keveset is, de mégis van és nem kell azt látnunk, hogy míg magunk sötétben vagyunk és gyertyával járunk az istállóba vagyunk megismerlése, addig másnak még a szobában is petróleum lámpás világot. De meg azt is látjuk, hogy míg másnak mindig van mit füstölni, pipázni, addig magunk csak nagy nehezen jutunk dohányhoz. A kistráfikusok nagy része ki sem osztja a dohányt, hanem tudja isten hova teszi, de mi nem látunk belőle egy paklit sem. Ahogyan megcsinálta a főszolgabíró ur a petróleum-jegyet, úgy csinálja meg a dohánynál is a rendet, ha a szíven viseli a szegény ember gondját. Legalább is hogy egy jegyre egy osztásnál csak két paklit is kaphassunk, vagy akinek a szivar vagy a cigaretta jobban tetszik, hát csak kapjon rája. Meg lehetne ezt csinálni, csak egy kis jóakarattal kellene azok részéről, akik bizony soha sincsenek dohány nélkül.

Tisztelettel *F. F.*

A villanytelep néhány nap óta nem szolgált nappal áramot, mert már csak nyolc napra való olaja van. Olvasóink emlékeznek ama biztatásunkra, hogy március végéig lesz éjjel-nappali áramunk. Ezt az ígéretet a villanytelep vezetője arra alapította, hogy majd megkapja a miniszteriumtól kiutalt két ciszterna olajat. De eddig sajnos még egyik sem ért ide. A hatóság mindent megtett, hogy a ministeri utalványnak olajformája is legyen.

A borárak a héten 4:50—5:00 korona között mozogtak. Nagyon sok volt a vevő, korcsmáros így nagy tételek lettek eladva. Általában az árak megszilárdultak és az a terjesztett hír, hogy olaszföldön igen nagy mennyiségű bor került kezünkbe, se tudta leszorítani az árakat.

Egy pár csizmáért a keszi vásárban 900 koronát adtak; egy sümegei csizmadia kapta egy polgárembertől a megbízást: csináljon majszter uram nekem egy pár jó csizmát, kerül amibe kerül. És a majszter ur elhozta a keszi vásárra a mesterművet, holmi rendes bőr csizmát és azt mondta: itt van komám a csizma, amit megrendelt, az ára pedig 1000 korona. A koma pont 100 koronát lealkudott és nagy örömmel vitte el a drágaságot, gondolván, hogy olcsón jutott hozzá. Kár, hogy a majszter urral egyetemben nem csukták be, rövid gondolkozási időre.

Harmincévig nem lesz baj a Balatonnal. A földmivelésügyi miniszterium jelentése szerint a Balaton, hosszas áradás után, visszahúzódott a medrébe. A Balaton ismerői szerint most már harminc esztendeig nem kell semmiféle áradástól félni, mert a magyar tenger csak ilyen időközökben enged meg magának némi szeszélyeskedést. Tehát a legközelebbi áradás 1947-ben lesz. Nagyon sokan nem fogunk már azzal törődni, akik pedig megérik, éppen olyan nagy lármát csapnak majd a balatoniak érdekében, mint mi. Tehát senkit ne okozzunk mi sem, sem pedig az 1947-ben károsuló balatonpartiak, mert ez a jelenség a Balaton krónikus tulajdonsága. Talán akkor ezt a szeszélyét is preventive megakadályozzák.

Gazdaságtan tanítása az elemi iskolákban. A háború megtanította az emberiséget, hogy az intenzív és a gazdálkodás minden ágának alkalmoszerű kihasználása erősíti meg nemcsak az országot, hanem a többtermelés révén a harci készség is biztosítva van. A gazdaságtan harmadrangú tantárgy volt eddig. Idők jele, hogy e tantárgyra a jövőben nagyobb súlyt helyeznek. És méltán. Ezért az elemi iskola III. osztályában, habár csak főbb vonásokban, megkezdik a gazdaságtan tanítását, amely teljesen kibővíti ezen iskola VI. osztályában. A válás és közoktatásügyi miniszter a jelzett iskola részére egy egységes tankönyv megírására pályázatot hirdetett. A miniszter a tervezet szerint, már a III. osztályban kezdődőleg, hertenként két gazdaságtani órát óhajt a tantervbe illeszteni.

Hivatásának áldozata. Mészáros János, 19 éves kisegítő vasuti fékező, folyó hó 16-án, Szabadbattyán állomáson, tolatás közben, két kocsii ütközője közé került és szörnyet halt.

WEILER KÁLMÁN szent-györgy-hegyi alsó szőlőjébe gabonakonvenció, szántóföld, marhatartás és egyéb fizetési járulékokra ügyes, megbízható

vincellér kerestetik

1918. január elsejei belépésre. Ajánlkozók okmányaikkal f. hó 25-én vasárnap Weiler Kálmán tapolczai lakásán jelentkezhetnek.

Elhalt Dér Jánosné örökösei a Szent-György-hegyi

szőlőjüket

és a Zöldfa-utcában levő

házukat

szabadkézből ELADNI szándékoznak.

A venni szándékozók DÉR KÁLMÁN-nál értekezhetnek Tapolczán, Szentlászló-utca 20 szám alatt.

Özv. KLEIN MÓRNÉ (Diska)

kisapáti-i szőlője

szabadkézből ELADÓ.

Fővárosi színvonalu a legmagasabb igényeket kielégítő

női kalapszalonn Nagykanizsán, a Központ-szálló épületében.

Eredeti modellek és valourkalapok minden színben, gyászkalapok és fátalok. Dusan felszerelt raktár szőrmesapkákból és mindennemű szőrmékből. Elfogadom modellek után kalapok és szőrmék átalakítását.

Tisztelettel

G. WEISZ LUJZA.

Interurban telefon NAGYKANIZSA 3-66.

KÖZSÉGHAZÁBÓL.

***

3592-917.

Külföldre, tehát Ausztriába, s így Pilsenbe sem szabad küldeni semmiféle élelmiszert, kenyeret és gyümölcsöt, vagy rnhaneműt.

Aki a kiadott vásárlási igazolvány alapján a gabonát, tengerit vagy burgonyát megszerezni nem tudta, az a vásárlási igazolványokat adja vissza a tüzoltói helyiségben, különben a vásárlási igazolványban feltüntetett termény erejéig ellátottnak tekintetik.

A requirálás a nem termelőkre is kiterjesztetett s az holnap megkezdődik.

Tavaszi hizlalás el van tiltva, tehát erre tengerit fennhagyni nem szabad.

Horváth Jenő

főjegyző.

593-1917.

Felhivatnak a háztulajdonosok, illetve a vallomásra kötelezettek, hogy az 1918. évre szóló hivatalból kézbesített házbérvallomási ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki, s azt a községi előjárásnak legkésőbb november hó 30 ig nyujtsák be.

Aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, a kivetés során megállapított házbéradónak 1-25 százalékát fizeti pótlék fejében.

Tapolczán, 1917. évi november hó 12-én.

594.-1917.

Alulírott községi előjáróság (városi adóhivatal) ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adókönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.c. 26. §-a értelmében esedékes adótervezésüket e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt, járulékaival együtt, a jelen hirdmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 23-ig az alulírott községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indittatni.

Tapolca, 1917. november 12-én.

Dávid Zoltán

nagyközségi jegyző.

Mojzer Endre

biró.

Csányi László utca 31 számú

házamat

szabad kézből eladom. 3-3.

Bővebbet csobánci utca 21 számú háznál.

AZ **1918** ÉVRE

MIKSZÁTH-ALMANACH

kapható: LÖWY könyvkereskedésében

A Kossuth Lajos utca 46. számú házamban egy

3 szobás lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt kiadó, január hó elsejére.

Eladok 2 fedeles kocsit

is, mely a házban van.

KOCSI GERGELYNÉ

Ujpest, Szép-utca 25.

A tapolczai határban a schönbruni 1600 □-öi

házi szőlőmet

eladom. Rajta cserepestetős épület, pincével. Prés, permetező, szőlőzuzó és hordokkal együtt.

2-2

Horváth György

Szőlőgazdák figyelmébe!

Előjegyzéseket, míg a készlet tart, előnyös áron elfogadok

RÉZGÁLICRA

valamint a lisztharmat ellen védő

SALOIDIN-ra.

Kaszás Soma fűszerkereskedő Tapolca

A Nagy Pál féle szepezdi és zánkai határban levő Köveskál és Kővágóörs felé néző

tölgyes erdőben

folyó hó 13 ikától kezdve, minden kedden és szombaton kijelölt nyílasonkint a helyszínen fennálló

fa eladást

tartunk.

Dr. Deák Jenő és Fehér Sándor

Halápi utca 4 számú **házamat**, amely áll 2 szoba, honyha, kamra és pincével és nagy gyümölcsös kerből, 1 hold szántó földdel együtt szabadkézből azonnal eladom, érdeklődni lehet bármikor.

Németh Gyulánál Tapolczán Halápi utca.

Idegen nyelveket tanít okl. tanítónő. — Címe a kiadóhivatalban.

A Szent István utca 6 számú

ház eladó.

Czim a kiadóhivatalban. 2-3

Gazdaságok és szőlőbirtokok figyelmébe

A szigligeti bér gazdaságnál

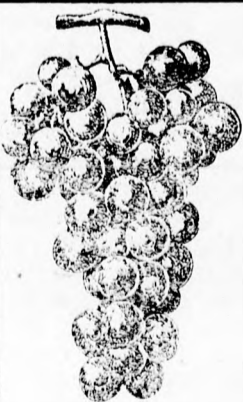
alomnak való sás

kaszálható feleslen. A sás átlagban 1 méter magas, tehát igen kiadós; kinek fogatai jelenleg nem érnek reá haza hordani a maguk fele részét, — azok a téli fagy felhasználásával elfuvarozhatják. Közelebbi felvilágosítást Szigligeten Cifra majorban adunk.

Badacsonyan

a Spiegel-féle szőlő, a posta mellett, szabad kézből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás Spiegel Jakab pápai lakosnál szerezhető.

Kétéves,

pótlásra kiválóan alkalmas

gyökeres

fás oltványt

és

vadvesszőt

ajánl: **GASPARI FRIGYES**

Medgyes, Nagyküllő m. Tessék árjegyzéket kérni

Frank Bernát kékkuti birtoka egészben vagy holdankint is

eladó. Bővebbet a tulajdonos Tapolcán.

Nyomatott LÖWY B. könyvnyomdájában, Tapolca.